

Creșterea numerică a coloniei bulgare așezate lângă orașul Buzău și în satele din împrejurimi, ca urmare a noilor condiții economice, sociale și politice în care s-a găsit orașul după 1829, se oglindește în datele statistice cuprinse în *Catagrafia orașului și județului Buzău*¹ întocmită în luna aprilie 1838.

Numele și numărul coloniștilor bulgari așezați în părțile buzoiene au rămas complet necunoscute lui St. Romanski în 1939, când a publicat volumul cunoscut, în care reproduce listele cuprinzând numele coloniștilor stabiliți în celelalte județe ale României², dar aprecierea că la acea dată (1838) așezările coloniștilor însumau un procent mai ridicat de stabilitate rămîne valabilă și pentru județul Buzău. De altminteri, în ceea ce privește Buzăul, aceasta reiese și din numărul foarte redus (10) al coloniștilor trecuți în catagrafie ca nedajnici, adică veniți în ultimii 2—3 ani, când ritmul emigrației se încetinise.

Au fost extrași din catagrafie toți cei notați *sîrbi* în rubrica *neamul*; numai doi: Gheorghe Arigu, băcan în satul Aliceni, și Vasile Tănase din comuna Padina sînt trecuți *bulgari*.

Numărîndu-i pe toți aceștia, se constată că în primăvara anului 1838 se aflau în județul Buzău 320 de coloniști bulgari capi de familie (însușind 1 266 de suflete), repartizați astfel: orașul Buzău — 275, Simileasca — 10, Cîndești — 8, în Mergi și Aliceni cîte 3, în alte 17 sate numai cîte 1—2.

Cifrele de mai sus arată că, față de cei aproximativ 169 de coloniști, cîți număra Buzăul în 1831³, sporul marcat de catagrafia din 1838 este evident.

Pe de altă parte, profesional, coloniștii se grupau în 1838, astfel: 200 de grădinari, 21 de meșteșugari (unii avînd ateliere proprii), 20 de lucrători, 21 de negustori, 3 arendași, 10 muncitori, 14 plugari și 38 fără profesiune sigură. Față de fisc, situația lor era următoarea: 94 de patentari, 121 de birnici și 104 scutiți (nedajnici, volintiri, văduve, slugi etc.). După cum se vede, marea lor majoritate se ocupau cu grădinăritul, în care dovedesc o oarecare specializare.

Cercetarea atentă a datelor cuprinse în catagrafie, în care istoricii au multă încredere, ridică totuși unele nedumeriri. De pildă, în ce privește orașul Buzău, confruntînd datele catagrafiei cu cele culese din registrele de stare civilă ale orașului pe anii 1832—1840 inclusiv, am găsit familii bulgare prezente în actele bisericii înainte și după 1838 (Belu, Leșu, Vrăpciu, Zutu, Pișlicariu, Căbiță, Crișcu, Șerdin, Capasizu, Tîrcăci, Mucuța, Ciuclea, Parala, Velciu, Milciu, Tîrziu) lipsă din catagrafie. Dacă acestea sînt scăpări neintenționate, întrucît numele familiilor menționate apar în actele de stare civilă și în cursul anului 1838, an în care s-a întocmit catagrafia, nu ne rămîne decît să-i înregistrăm lipsurile; dar, în ciuda acestor deficiențe, explicabile poate prin anumite interese particulare, nu se poate contesta că datele din catagrafie sînt cele mai apropiate de realitatea economică, socială și demografică a orașului Buzău de atunci.

Cei dintîi dintre coloniști (cultivatori de pămînt) au ocupat terenuri pentru grădinărit spre răsărit, pe moșia slobodă a orașului, în a căruia imediată apropiere s-a ridicat un întreg cartier, *Sîrbăria*, în vreme ce meșteșugarii și negustorii

¹ Arh. st. Buc., *Catagrafiu* (județul și orașul Buzău).

² St. Romanski, *op. cit.*, p. 518—667.

³ Arh. st. Buzău, *Ocirmuirea*, dos. 3 294/1832, f. 166—168, și dos. 3 302/1832, f. 32—44.